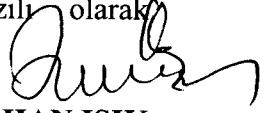


TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Süleyman Soylu** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.


Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

Ulus devletlerin ırkçı, ayrımcı ve adaletsiz politikalarından kaçan, ülkelerindeki sosyo-ekonomik ve siyasal durumdan şikayetçi olan, bölgelerinde devam eden savaş ve şiddet ortamından uzaklaşmak isteyen milyonlarca insan, bugün dünyanın bir çok yerinde mülteci veya göçmen konumunda yaşamaktadır. Bölgeler, ülkeler ve kıtalar arası hukuk ve demokrasi düzeyi farklılıkları ve ekonomik eşitsizlik durumları insanların kendi toplumlarından ve ülkelerinden kaçmalarına yol açmaktadır. Birleşmiş Milletler'in açıkladığı verilere göre dünya genelinde mülteci sayısı 70 milyonu aşmıştır. Türkiye genelinde; mülteci, sığınmacı, göçmen gibi değişik adlar altında yurttaş olmayan milyonlarca insanın çok zorlu koşullarda yaşadığı veya Türkiye'yi bir geçiş ülkesi olarak aşmaya çalıştığı bilinmektedir. Ancak bu zorlu yolculukta insan onuruna aykırı muamele ve tutumlara maruz kalan yüzbinlerce insan olduğu da bilinmektedir.

Van'da son 2 yılda yaşamını yitiren mülteci sayısının binlerle ifade edildiği korkunç bir tablo yaşanmaktadır. Geri gönderilme riski nedeniyle kaza, ölüm, cinayet ve tecavüz vakalarının önemli bir bölümü kamuoyuna ve yargıya taşınmamaktadır. Ancak toplu ölümler ve tanıklığı olan durumlar gizlenememektedir. 28 Haziran 2020 tarihinde içinde yüzden fazla kişinin olduğu bir mülteci gemisinin Van Gölü'nde batması sonucunda neredeyse tümünün yaşamını yitirdiği bir katliam yaşandı. Yapılan arama çalışmalarında 61 kişinin cesedine ulaşıldığı kamuoyuna açıldı. Ancak gemide olduğu iddia edilen kadın mültecilerin, mülteci kaçakçısı olduğu iddia edilen kişinin ve diğer birçok kişinin bedenine ulaşamadığı bilinmektedir. Ölü bedenlerine ulaşılan kişilerin Van Kimsesizler Mezarlığına gömülen cenazelerinin dini vecibeler yerine getirilerek yapılmadığı ailelerin başvuruları ile açığa çıkmıştır. Çocuklarının cenazelerini almak isteyen 19 yaşındaki Pezhman Parvizi ve 21 yaşındaki Muhammed Khadang'ın aileleri, görevlilerle önce yaptıkları görüşmede cenazelerin Müslümanlık adetlerine göre gömülüp gömülmediği görevlilere sormuş ve görevliler "Müslümansınız değil mi? "İslami usullere göre gömdük, Merak etmeyin." yanıtını vermiştir. Ancak cenazeler açıldığında hiçbir şekilde dini vecibelere uyulmadığı cenazelerin denizden çıkarıldığı gibi elbiseleri ile birlikte, siyah bir poşete konularak gömüldüğü görülmüştür. Ailelerin bu durum

hakkındaki sorularına bu defa Müslüman olup olmadıklarını bilmiyorduk şeklinde yanıt verilmiştir. Yaşarken hakları tanınmayan ve hakları ihlal edilen insanların cansız bedenlerine de saygısızlık yapılmıştır. Halbuki hangi inançtan olursa olsun her insanın insani usullere uygun defin hakkı vardır.

Bu bağlamda;

1. Son 5 yılda Van'da kaç mülteci, göçmen, sığınmacı yaşamını yitirmiştir? Ölüm nedenlerine göre (donma, boğulma, cinayet, vb.) bu ölümlerin dağılımı nedir?
2. Son 5 yılda Van'da "Kimsesizler Mezarlığına" defnedilen mülteci, göçmen ve sığınmacı sayısı kaçtır?
3. Van'da 28 Haziran 2020 tarihinde gemi batması nedeniyle yaşamını yitiren mülteci sayısı kaçtır? Arama çalışmaları devam etmekte midir?
4. Van'da 28 Haziran 2020 tarihinde yaşanan vaka dolayısı ile hakkında idari veya adli soruşturma açılan kamu görevlileri var mıdır?
5. Yaşamını yitiren mültecilerin Kimsesizler Mezarlığına defin işlemlerinde dini vecibelerin yerine getirilmediği iddiası gerçek midir? Bunun gerekçeleri nelerdir? Sorumlular hakkında bir soruşturma başlatılmış mıdır?
6. Ölen mültecilerin cenaze işlemleri dini durumları dikkate alınarak mı yapılıyor? Hangi inançtan olduğuna bakılmadan gerekli işlemlerin yürütülmesi gerekmez mi?